شرح فقر «والو» نسب اوضع من الغضب

- اختلاف نسخه در این فقره

اختلاف نسخه در این فقره

«و ال نسب أوضع من الغضب»؛ نسب می‌خواهی؟ اگر غضب کنی، نسبت از بین رفته است. هر چه هم باشی، فایده‌ای ندارد. ولی خب، عجیب است که در فقه و سایر کتب شیخ صدوق رضوان اللّه تعالی علیه، در اینجا، «نسب» با «صاد» است؛ «و ال نصب اوضع من الغضب»[1]. به نظر شما کدام یک از آن‌ها انسب است؟

شاگرد: به نظر می‌رسد با سین، انسب است.

استاد: بله؛ در کنار «حسب»، «نسب» خوب است. اذا اجتمعا افترقا.

شاگرد۲: «نسب» با «اوضع» تناسب دارد.

استاد: یعنی نسب وضیع و پایین.

شاگرد: تناسب نسب با غضب چیست؟

استاد: با غضب، کارهایی از او سر می‌زند که هم نزد دیگران مبغوض می‌شود، هم پست می‌شود، هم زشت جلوه می‌کند. «اوضع»، یعنی تو را پایین می‌آورد. تو را از چشم می‌اندازد.

شاگرد: چطور می‌شود که می‌گویی نسب پایین می‌شود؟ یعنی گویا غضب را نسب حساب کردی که می‌گویی پست‌تر از این نیست.

استاد: این بخش دومی بود که می‌خواستم، بگویم. آقا فرمودند: حسب و نسب بردار هستند. خب، حال نصب هیچ قرینه‌ای ندارد؟ کسانی که نصب نوشته‌اند چیزی نفهمیده‌اند؟! اگر مباحثه ما، مباحثه فقیه بود، وقتی به اینجا می‌رسیدیم و ادامان نبود که در توحید با سین است، نصب را چطور معنا می‌کردیم؟ یعنی برای انسان در دنیا سختی‌هایی پیش می‌آید، واقعش این است که هیچ سختی‌ای در دنیا پایین‌تر و ذلیلانه‌تر از غضب نیست. کسی که غضب کرد، اول غضب می‌کند؛ غضب کردن هم راحت است، خودش می‌آید، اما وقتی آمد او را به درد سر می‌اندازد. هم نفس حال غضب، هم آثار و لوازش موجب نصب و سختی می‌شود. پس بنابراین تناسب حکم و موضوع با نصب است. تناسب حکم و موضوع مجوزی می‌شود که نصب با صاد باشد. از همین ناحیه بود که ذهن شما رفت. خب، الآن اولویت با کدام یک از آن‌ها است؟

ان شاء اللّه هم راجع به مطالب روایت کافی و هم دنباله عبارت اینجا، اگر خواستید برگردید، من فرمایش شما را امتثال می‌کنم.

و الحمدللّه ربّ‌العالمین و صلّی اللّه علی محمد و آله الطیبین الطاهرین.

[1]. شيخ صدوق، الأمالی، ج ۱، ص ۳۲۰ و شیخ صدوق، من لا یحضره الفقیه، ج ۴، ص ۴۰۶.